

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J.**, zast. JUDr. R., proti žalovanému: **F.**, zast. JUDr. Š., advokát, S., o zaplatenie 97 833 Sk, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. apríla 2007 č.k. 3 Cb 100/03-221 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. apríla 2007 č.k. 3 Cb 100/03-221 **z r u š u j e** a vec vracia súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 97 833 Sk istiny a 32 029 Sk na náhradu trov konania.

Podľa odôvodnenia žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 15.4.2003 ako údajný vlastník pohľadávok voči žalovanému domáhal ich zaplatenia celkom v sume 97 833 Sk. Tieto pohľadávky majú predstavovať súčet úrokov z omeškania žalovaného s plnením peňažných dlhov, ktoré mal žalovaný voči osobám oprávneným na vyplatenie menovitých hodnôt a výnosov dlhopisov emitovaných F. podľa § 24 ods. 4 a súv. zákona č. 92/1991 Zb., o podmienkach prevodu majetku štátu a iné osoby v znení neskorších predpisov.

Súd zistil, že zmluvami o postúpení pohľadávok v zmysle § 524 až 530 Obč. zák. v počte 62 kusov, uzatvorenými medzi žalobcom a vlastníkami dlhopisov žalovaného postúpil postupcovi žalobcovi pohľadávky v celkovej výške 97 833 Sk, pričom omeškanie žalovaného vzniklo oneskoreným vyplatením menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov.

Odvolávajúc sa na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 8/1995 sp.zn. PL ÚS 13/97 z 19. júna 1998, zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 84,

pod číslom 221/1998, uvádza, že v zmysle ust. § 24 ods. 6 zák. č.92/1991 Zb. v znení doplnkov, dlhopis sa stal splatným dňom 31.12.2000.

Súd konštatoval, že žalovaný svoj záväzok na vyplatenie hodnoty a výnosov dlhopisov dotknutým osobám nesplnil riadne a včas v zákonnej lehote. Žalovaný sa dostal do omeškania s vyplatením menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov ich bývalým majiteľom, nakoľko dátum rozhodným pre posúdenie, kedy mal žalovaný splniť dlhopisy, bol 31.12.2000 a nie 31.12.2001.

Súd dospel k záveru, že počnúc dňom 1.1.2001 sa žalovaný dostal do omeškania (v zmysle ustanovenia § 24 ods.6 zákona č. 92/1991 Zb.), pretože pohľadávky veriteľov nadobudli novú kvalitu. Uvedeným dňom splatenia dlhopisu už bolo teda žalovateľné, a to aj s úrokmi z omeškania.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalovaný a navrhol ho buď zmeniť a žalobu zamietnuť alebo zrušiť a vec vrátiť súdu 1. stupňa na ďalšie konanie.

Tvrdí, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd neúplne zistil skutkový stav, nakoľko sa nevysporiadal s navrhnutými dôkazmi a že rozsudok je nepreskúmateľný, keďže súd v jeho odôvodnení neuviedol ako hodnotí všetky žalovaným navrhnuté dôkazy.

Namieta najmä, že sa súd nevysporiadal s jeho argumentáciou, že nemohol byť v omeškaní v zmysle § 520 Obč. zák., pretože mu veritelia neposkytli súčinnosť potrebnú na splatenie dlhopisu, konkrétne sa žiaden z majiteľov dlhopisu nedostavil do miesta sídla žalovaného, aby ho vyzval na plnenie a plnenie prevzal. Pokiaľ žalobca tvrdí, že uplatnené nároky nadobudol zmluvami o postúpení pohľadávok namieta, že úrok z omeškania je právom spojeným s cenným papierom, ktorý nemožno previesť bez súčasného prevodu cenného papiera. Namieta ďalej, že žalobca nepreukázal pravosť podpisov pôvodných veriteľov žalovaného na zmluvách ich zoznam nebol zverejnený, takže žalovaný nemal legálnu možnosť tieto osoby identifikovať. Namieta tiež, že podpisy za žalobcu na zmluvách nie sú podpismi štatutárnych zástupcov žalobcu a sú preto neplatné.

Podľa jeho mienky žalobca ako zahraničná právnická osoba neoprávnene skupovaním sporných úrokov neoprávnene podnikal na území SR, čo vyvodzuje z ust. § 21 ods. 3 Obch. zák. a tvrdí, že by mu nemala byť poskytnutá právna ochrana, nakoľko postupoval v rozpore so zákonom, dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku.

Podľa jeho názoru žalobca nepreukázal, že osoby, od ktorých sporné nároky získal boli dňa 31.12.2000 vlastníkami dlhopisov, ktorých sa uplatnený nárok týkal, že im konkrétny dlhopis bol vyplatený a kedy, ani exaktne nevyčísliť uplatnený úrok z omeškania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Čo do námietky žalovaného, že mu veritelia neposkytli súčinnosť potrebnú na splatenie dlhopisov tvrdí, že poskytnutie súčinnosti zo strany vlastníkov dlhopisov by bolo neúčinné z dôvodu, že žalovaný nebol pripravený na vyplácanie menovitých hodnôt a výnosov z dlhopisov. Žalovaný začal s vyplácaním dlhopisov až v apríli 2001, kedy získal peňažné prostriedky na ich vyplácanie.

Na odvolateľovu mienku, že právo na úrok z omeškania je spojený s cenným papierom od momentu jeho vydania tvrdí, že ide o právo vzniknuté za sekundárneho /zodpovednostného/ vzťahu, ktoré je primárnym záväzkovým vzťahom iba podmienené.

Čo do odvolateľom tvrdeného nepreukázania hodnovernosti podpisov veriteľov žalovaného na zmluvách o postúpení pohľadávky, ktorými žalobca od pôvodných vlastníkov dlhopisov nadobudol nároky na úroky z omeškania, poukazuje na skutočnosť, že Občiansky zákonník nevyžaduje, aby boli podpisy zmluvných strán na zmluve o postúpení úradne overené.

Uvádza tiež, že činnosti, na základe ktorých dochádzalo k nákupu predmetných pohľadávok uskutočňoval na území Slovenskej republiky prostredníctvom svojho zmluvného agenta /t.j. na základe zmluvného zastúpenia/, ktorým bola slovenská spoločnosť zapísaná v obchodnom registri a majúca oprávnenie na vykonávanie podnikateľskej činnosti na území republiky a porovnáva, že pri akceptácii argumentácie žalovaného by napríklad nákup cenných papierov na B. zahraničným subjektom prostredníctvom slovenského obchodníka s cennými papiermi, ktorý koná v mene a na účet klienta, musel byť rovnako považovaný za neplatný z titulu nezákonného podnikania.

Oponuje, že nakoľko predmetná činnosť žalobcu všetky uvedené definičné znaky podnikania preukázateľne nespĺňala, nemohlo ísť z jeho strany v žiadnom prípade o podnikanie, ako to tvrdí žalovaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods.1 O.s.p. bez naradenia pojednávania zmysle § 214 ods1 písm. e/ O.s.p. a dospel k záveru, že je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobou došlou súdu dňa 15.4.2003 si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie 97 833 Sk titulom úroku

z omeškania žalovaného s plnením peňažných dlhopisov ich majiteľom, ktorý žalobca získal od nich zmluvami o postúpení pohľadávok.

Uplatnený nárok oprel o spomenuté zmluvy o postúpení pohľadávky, o tvrdenie, že podľa § 24 ods. 6 zák. č. 92/1991 Zb. dlhopis bol splatný 31.12.2000 a preto treba jeho neskoršie splatenie posudzovať ako plnenie záväzku s omeškaním v zmysle § 517 ods. 1 Obč. zák.. K žalobe pripojil aj kópiu oznámenia o postúpení pohľadávky spojenú s výzvou na dobrovoľné zaplatenie pohľadávky, pokus o zmier zo dňa 7.2.2003, v ktorom je u jednotlivých mien postupníkov uvedená aj výška pohľadávky a dátum, ku ktorému je uplatnená výška úroku počítaná. Z pripojených kópií zmlúv o postúpení pohľadávok je zrejmé, že žalobca nadobudol pohľadávky od jednotlivých postupníkov za sumu 200 Sk.

Žalovaný už v odpore proti Okresným súdom Bratislava II vydanému platobnému rozkazu okrem námietky vecnej nepríslušnosti okresného súdu konať vo veci, uvádzal rovnaké dôvody neopodstatnenosti žaloby z dôvodu neexistencie jej titulu, ako ich uplatňuje v odvolaní, teda stručne povedané, že súd 1. stupňa nezohľadnil čas daný mu zákonom na splatenie dlhopisov, že nemohol byť v zmysle § 520 Obč. zák. v omeškaní, nakoľko mu veritelia neposkytli súčinnosť potrebnú na zaplatenie, že sporné nároky sú spojené s dlhopismi, ktoré nebolo možné previesť bez súčasného prevodu dlhopisu, namieta tiež že nemal legálnu možnosť postupníkov zo zmlúv o postúpení pohľadávky identifikovať, že žalobca ako zahraničná právnická osoba podnikal na území SR neoprávnene, nemal tu v rozpore s ust. 21 ods. 3 Obch. zák. zriadený podnik ani organizačnú zložku, postupoval teda v rozpore so zákonom, nemal by teda mať súdnu ochranu. Upozorňuje tiež na skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že konkrétne dlhopisy, z ktorých nevčasného splatenia si uplatňuje postúpený úrok z omeškania boli v čase 31.12.2000 vo vlastníctve postupcu, nakoľko do 31.12.2000, bolo možné dlhopisy prevádzať a mohli nastať aj iné skutočnosti, na ktorých základe bolo splatenie dlhopisu realizované na účet inej osoby.

Odvolací súd zistil, že vecne a miestne príslušný Krajský súd v Bratislave rozhodol vo veci až napadnutým rozsudkom. Ďalej odvolací súd zistil, že Krajský súd v Bratislave a následne Najvyšší súd SR ako súd odvolací rozhodoval v skutkovo a právne totožných konaniach tak, že súd 1. stupňa žalobu zamietol z dôvodu, že žalovaný sa nedostal so splatením dlhopisov do omeškania a odvolací súd rozsudok 1. stupňa potvrdil a že Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 7.12.2004 pripustil vo veci dovolanie s odôvodnením, že je potrebné posúdiť, či sa vzhľadom na ust. § 24 ods. 6 a 11 zák. č. 92/1991 Zb. v platnom znení dostal žalovaný do omeškania, keď svoj dlh splnil do konca roka 2001. Na tomto základe na dovolanie žalobcu, Najvyšší súd SR ako súd dovolací rozsudkom zo dňa 26.11.2006 sp. zn.

1 Obdo V 96/2006 rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu I. stupňa vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1 Cb 8/04 zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie. V tomto rozsudku dovolací súd vyslovil záver, že počnúc dňom 1.1.2001 sa žalovaný dostal do omeškania /v zmysle ods. 6/, pretože pohľadávky veriteľov nadobudli novú kvalitu. Totiž do doby, kým sa veriteľove pohľadávky stanú splatné, nemôžu veritelia požadovať na dlžníkovi ich splnenie akonáhle sa ale pohľadávka stane splatnou, dlžník je povinný ju uhradiť a ak tak neurobí, tak veriteľ je oprávnený domáhať sa jej splnenia na súde a to podaním príslušnej žaloby na plnenie. Uvedeným dňom splatenie dlhopisu už teda bolo žalovateľné, a to aj s úrokmi z omeškania /je tu actio nata/.

Súd I. stupňa oprel v odôvodnení napadnutého rozsudku svoje rozhodnutie o nález Ústavného súdu č. 8/1955 sp. zn. PL ÚS 13/97, z 19 júna 1998, zrejme však ovplyvnený spomenutým rozsudkom dovolacieho súdu zo dňa 26.10.2006 sp.zn. 1Obdo V 96/2006, pričom vzal do úvahy len žalobcom tvrdený a žalovaným popieraný vznik nároku na úrok z omeškania, teda len jedna z námietok, ktorú žalovaný vzniesol proti žalobcom uplatnenému nároku, ostatné nevzal do úvahy, nezaoberal sa nimi, ani sa s nimi nevysporiadal, čoho výsledkom nevyhnutne je nesprávne právne posúdenie veci, posúdenie len z jedného zreteľa a odvolací súd, ktorý to konštatoval, musel preto v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok súdu I. stupňa zrušiť a vec podľa ust. 221 ods. 3 O.s.p. vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie, v ktorom sa tento súd vysporiada so všetkými námietkami vznesenými žalovaným v priebehu konania I. stupňa a stručne zopakovaných v odvolaní a výrok rozsudku bude výrazom právneho posúdenia veci aj zo zreteľa námietok žalovaného vznesených.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 29.mája 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu